

IQTISODIYOT&TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, texnologik, ilmiy, ommabop jurnal

№5 (3)

Google Scholar

OPEN ACCESS

ULRICHSWEB[®]
GLOBAL SERIALS DIRECTORY

OpenAIRE

ROAD

НАУЧНАЯ ЭЛЕКТРОННАЯ
БИБЛИОТЕКА
LIBRARY.RU

Academic
Resource
Index
ResearchBib

ISSN
INTERNATIONAL
STANDARD
SERIAL
NUMBER
INTERNATIONAL CENTRE

CYBERLENINKA

BASE

INDEX COPERNICUS
INTERNATIONAL

Crossref

ISSN: 2992-8982

<https://yashil-iqtisodiyot-taraqqiyot.uz/>

2026

IQTISODIYOT & TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, texnologik, ilmiy, ommabop jurnal

Bosh muharrir:

Sharipov Kongiratbay Avezimbetovich

*Elektron nashr. 2026-yil, may.
3-qism*

Bosh muharrir o'rinbosari:

Karimov Norboy G'aniyevich

Muharrir:

Qurbonov Sherzod Ismatillayevich

Tahrir hay'ati:

Salimov Oqil Umrzoqovich, O'zbekiston Fanlar akademiyasi akademigi
Abduraxmanov Kalandar Xodjayevich, O'zbekiston Fanlar akademiyasi akademigi
Sharipov Kongiratbay Avezimbetovich, texnika fanlari doktori (DSc), professor
Rae Kvon Chung, Janubiy Koreya, TDIU faxriy professori, "Nobel" mukofoti laureati
Osman Mesten, Turkiya parlamenti a'zosi, Turkiya – O'zbekiston do'stlik jamiyati rahbari
Axmedov Durbek Kudratillayevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Axmedov Sayfullo Normatovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Abduraxmanova Gulnora Kalandarovna, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Kalonov Muxiddin Baxritdinovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Siddiqova Sadoqat G'afforovna, pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
Xudoyqulov Sadirdin Karimovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Maxmudov Nosir, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Yuldashev Mutallib Ibragimovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Samadov Asqarjon Nishonovich, iqtisodiyot fanlari nomzodi, professor
Slizovskiy Dimitriy Yegorovich, texnika fanlari doktori (DSc), professor
Mustafakulov Sherzod Igamberdiyevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Axmedov Ikrom Akramovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Eshtayev Alisher Abdug'aniyevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Xajiyev Baxtiyor Dushaboyevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Hakimov Nazar Hakimovich, falsafa fanlari doktori (DSc), professor
Musayeva Shoiraz Azimovna, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), professor
Ali Konak (Ali Ko'nak), iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor (Turkiya)
Cham Tat Huei, falsafa fanlari doktori (PhD), professor (Malayziya)
Foziljonov Ibrohimjon Sotvoldixo'ja o'g'li, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dots.
Faxridinov Zafarjon Faxridin o'g'li, O'zb. Res. Bosh prokuraturasi HIJQKD boshqarma boshlig'i
Utayev Uktam Choriyevich, Anijon viloyati prokurorining o'rinbosari
Ochilov Farkhod, O'zb. Res. Bosh prokuraturasi IJQK Departamentining Namangan viloyati boshqarmasi boshlig'i
Buzrukhonov Sarvarxon Munavvarxonovich, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent
Axmedov Javohir Jamolovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
Toxirov Jaloliddin Ochil o'g'li, texnika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), katta o'qituvchi
Bobobekov Ergash Abdumalikovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), v.b. dots.
Djudi Smetana, pedagogika fanlari nomzodi, dotsent (AQSH)
Krissi Lyuis, pedagogika fanlari nomzodi, dotsent (AQSH)
Glazova Marina Viktorovna, Iqtisodiyot fanlari doktori (Moskva)
Nosirova Nargiza Jamoliddin qizi, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Sevil Piriyeva Karaman, falsafa fanlari doktori (PhD) (Turkiya)
Mirzaliyev Sanjar Makhamatjon o'g'li, TDIU ITI departamenti rahbari
Ochilov Bobur Baxtiyor o'g'li, TDIU katta o'qituvchisi
Golisheva Yelena Vyacheslavovna, Iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent.
Abdukarimova Dinara Rustamxonovna, bank-moliya akademiyasi professori, DSc., professor.
Ikramov Murod Akramovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Nazarova Ra'no Rustamovna, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor

IQTISODIYOT&TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, texnologik, ilmiy, ommabop jurnal

Editorial board:

Salimov Okil Umrzokovich, Academician of the Academy of Sciences of Uzbekistan
Abdurakhmanov Kalandar Khodjayevich, Academician of the Academy of Sciences of Uzbekistan
Sharipov Kongiratbay Avezimbetovich, Doctor of Technical Sciences (DSc), Professor
Rae Kwon Chung, South Korea, Honorary Professor at TSUE, Nobel Prize Laureate
Osman Mesten, Member of the Turkish Parliament, Head of the Turkey–Uzbekistan Friendship Society
Akhmedov Durbek Kudratillayevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Akhmedov Sayfullo Normatovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Abdurakhmanova Gulnora Kalandarovna, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Kalonov Mukhiddin Bakhridinovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Siddikova Sadokat Gafforovna, Doctor of Philosophy (PhD) in Pedagogical Sciences
Khudoykulov Sadirdin Karimovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Makhmudov Nosir, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Yuldashev Mutallib Ibragimovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Samadov Askarjon Nishonovich, Candidate of Economic Sciences, Professor
Slizovskiy Dmitriy Yegorovich, Doctor of Technical Sciences (DSc), Professor
Mustafakulov Sherzod Igamberdiyevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Akhmedov Ikrom Akramovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Eshtayev Alisher Abduganiyevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Khajiyev Bakhtiyor Dushaboyevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Khakimov Nazar Khakimovich, Doctor of Philosophy (DSc), Professor
Musayeva Shoirazimovna, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences, Professor
Ali Konak, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor (Turkey)
Cham Tat Huei, Doctor of Philosophy (PhD), Professor (Malaysia)
Foziljonov Ibrokhimjon Sotvoldikhoja ugli, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences, Associate Professor
Fakhridinov Zafarjon Fakhridin ogli, Head of the DCEC under the Prosecutor General's Office of the Rep. of Uzb.
Utayev Uktam Choriyevich, Deputy Prosecutor of Anijan Region
Ochilov Farkhod, Head of the Namangan Regional Department of the Department of Internal Affairs of Rep. of Uzb.
Buzrukkhonov Sarvarkhon Munavvarkhonovich, Candidate of Economic Sciences, Associate Professor
Akhmedov Javokhir Jamolovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences
Tokhirov Jaloliddin Ochil ugli, Doctor of Philosophy (PhD) in Technical Sciences, Senior Lecturer
Bobobekov Ergash Abdumalikovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences, Acting Associate Professor
Judi Smetana, Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor (USA)
Chrissy Lewis, Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor (USA)
Glazova Marina Victorovna, Doctor of Sciences in Economics (Moscow)
Nosirova Nargiza Jamoliddin kizi, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences, Associate Professor
Sevil Piriyeva Karaman, Doctor of Philosophy (PhD) (Turkey)
Mirzaliyev Sanjar Makhamatjon ugli, Head of the Department of Scientific Research and Innovations, TSUE
Ochilov Bobur Bakhtiyor ugli, Senior lecturer at TSUI
Golisheva Yelena Vyacheslavovna, Candidate of Economic Sciences, Associate Professor.
Abdukarimova Dinara Rustamkhanovna, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Ikramov Murod Akramovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Nazarova Ra'no Rustamovna, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor

Ekspertlar kengashi:

Berkinov Bazarbay, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Po'latov Baxtiyor Alimovich, texnika fanlari doktori (DSc), professor
Aliyev Bekdavlat Aliyevich, falsafa fanlari doktori (DSc), professor
Isakov Janabay Yakubbayevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Rustamov Ilhomiddin, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent
Hakimov Ziyodulla Ahmadovich, iqtisodiyot fanlari doktori, dotsent
Kamilova Iroda Xusniddinovna, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
G'afurov Doniyor Orifovich, pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
Fayziyev Oybek Raximovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Tuxtabayev Jamshid Sharafetdinovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Xamidova Faridaxon Abdulkarim qizi, iqtisodiyot fanlari doktori, dotsent
Yaxshiboyeva Laylo Abdisattorovna, katta o'qituvchi
Babayeva Zuhra Yuldashevna, mustaqil tadqiqotchi
Komilova Nilufar Karshiboyevna, Geografiya fanlari doktori, professori
Umirzoqov Ja'sur Artiqboy o'g'li, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), dotsent
Zebo Kuldasheva, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), dotsent

Board of Experts:

Berkinov Bazarbay, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Pulatov Bakhtiyor Alimovich, Doctor of Technical Sciences (DSc), Professor
Aliyev Bekdavlat Aliyevich, Doctor of Philosophy (DSc), Professor
Isakov Janabay Yakubbayevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Rustamov Ilhomiddin, Candidate of Economic Sciences, Associate Professor
Khakimov Ziyodulla Akhmadovich, Doctor of Economic Sciences, Associate Professor
Kamilova Iroda Xusniddinovna, Doctor of Philosophy (PhD) in Economics
Gafurov Doniyor Orifovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Pedagogy
Fayziyev Oybek Rakhimovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Economics, Associate Professor
Tukhtabayev Jamshid Sharafetdinovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Economics, Associate Professor
Khamidova Faridaxon Abdulkarimovna, Doctor of Economic Sciences, Associate Professor
Yakhshiboyeva Laylo Abdisattorovna, Senior Lecturer
Babayeva Zuhra Yuldashevna, Independent Researcher
Komilova Nilufar Karshiboyevna, Doctor of Geographical Sciences, Professor
Umirzokov Jasur Artiqboy ugli, Doctor of Economic Sciences (DSc), Associate Professor
Zebo Kuldasheva, Doctor of Economic Sciences (DSc), Associate Professor

- 08.00.01 Iqtisodiyot nazariyasi
- 08.00.02 Makroiqtisodiyot
- 08.00.03 Sanoat iqtisodiyoti
- 08.00.04 Qishloq xo'jaligi iqtisodiyoti
- 08.00.05 Xizmat ko'rsatish tarmoqlari iqtisodiyoti
- 08.00.06 Ekonometrika va statistika
- 08.00.07 Moliya, pul muomalasi va kredit
- 08.00.08 Buxgalteriya hisobi, iqtisodiy tahlil va audit
- 08.00.09 Jahon iqtisodiyoti
- 08.00.10 Demografiya. Mehnat iqtisodiyoti
- 08.00.11 Marketing
- 08.00.12 Mintaqaviy iqtisodiyot
- 08.00.13 Menejment
- 08.00.14 Iqtisodiyotda axborot tizimlari va texnologiyalari
- 08.00.15 Tadbirkorlik va kichik biznes iqtisodiyoti
- 08.00.16 Raqamli iqtisodiyot va xalqaro raqamli integratsiya
- 08.00.17 Turizm va mehnonxona faoliyati

Muassis: "Ma'rifat-print-media" MChJ

Hamkorlarimiz: Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti, O'zR Tabiat resurslari vazirligi, O'zR Bosh prokuraturasi huzuridagi IJQK departamenti.

Jurnalning ilmiyligi:

“Yashil” iqtisodiyot va taraqqiyot” jurnali

O'zbekiston Respublikasi
Oliy ta'lim, fan va innovatsiyalar
vazirligi huzuridagi Oliy
attestatsiya komissiyasi
rayosatining
2023-yil 1-apreldagi
336/3-sonli qarori bilan
ro'yxatdan o'tkazilgan.

MUNDARIJA

EKOLOGIK BARQARORLIKNI TA'MINLASHGA QARATILGAN HAYOTIY TASHABBUSLAR	12
Muxiddin Kalonov	
O'ZBEKISTONDA NAQDSIZ TO'LOVLAR ULUSHINING OSHISHI VA PUL MASSASI NAZORATI SAMARADORLIGIGA TA'SIRI	28
Pardayev G'ayrat Jabbor o'g'li	
BUXGALTERIYA HISOBINING PAYDO BO'LISHI VA RIVOJLANISHI HISOB SIYOSATINING SHAKLLANISHIDA ASOS SIFATIDA	34
Abduvaxidov Farxod Tuychiyevich	
O'ZBEKISTON AUDITORLIK TASHKILOTLARIDA ICHKI SIFAT NAZORATI STANDARTLARINI RISKKA YO'NALTIRILGAN YONDASHUV ASOSIDA TAKOMILLASHTIRISH	41
Bobonarova Kamola	
SANOAT KORXONALARINING INVESTITSION-INNOVATSION FAOLIYATI SAMARADORLIGINI OSHIRISHNING NAZARIY-USLUBIY ASOSLARI	47
Azizova Habiba Arslonovna	
TADBIRKORLIK SUBYEKTLARIGA RAQAMLI DAVLAT XIZMATLARINI KO'RSATISHNING NAZARIY YONDASHUVLARI	56
Yusupova Dilbar Mirabidovna	
KARBOHOVYIE KREDITV V AGRAPHOM SEKTOPE KAK INSTRUMENT RAZVITIYA ZELENOY EKONOMIKI UZBEKISTANA	61
Abdullaeva Zaynab Ruslanovna	
BUXORO ZINDONI VA BOLO HOVUZ ANSAMBLI MISOLIDA TARIXIY OBIDALARNING BARQAROR TURISTIK SIG'IMI TAHLILI	66
Shodiyeva Moxichehra Shokir qizi, Qilichov Muhiddin Husniddin o'g'li	
SOLIQ TIZIMIDA SOLIQ RISKINI BAHOLASH USLUBIYOTI	73
Ravshanjon Azimovich	
O'ZBEKISTONDA UMUMIY O'RTA TA'LIM TIZIMI: RIVOJLANISH TENDENSIYALARI VA BUXORO VILOYATI TAHLILI	80
Davidxodjayev Oybek Obidovich	
O'ZBEKISTONDA INVESTITSION KREDITLASHLASHNING AMALDAGI HOLATI VA ISTIQBOLLARI	85
Abdurashidova Mohidil Qodir qizi, Karimova A.	
IQTISODIYOTNI TRANSFORMATSIYALASH SHAROITIDA DXSH ASOSIDA FAOLIYAT YURITAYOTGAN TADBIRKORLIK SUBYEKTLARINI MOLIVAVIY QO'LLAB-QUVVATLASHNI BAHOLASH USULLARINI TAKOMILLASHTIRISH MUAMMOLARI	91
Toxirov Jaxongir Maxmudjon o'g'li	
SURXONDARYO VILOYATIDA UY-JOY QURILISHI VA IPOTEKA KREDITLASHNING O'ZARO BOG'LIQLIGI	96
Turopova Nigora Xolmurod qizi, Safarova Dilrabo Baxriddin qizi	
ESG INTEGRATION AND GREEN FINANCIAL ANALYSIS: A NEW METHODOLOGICAL APPROACH TO CORPORATE FINANCIAL SUSTAINABILITY	100
Erkin Temirovich Shodiev	
THE CURRENT STATE OF DIGITALIZATION OF TOURISM IN UZBEKISTAN AND PROSPECTS FOR ITS DEVELOPMENT	105
Bekmurodov Bakhtiyor Farkhodovich	
TA'LIM MUASSASALARINI MOLIVALASHTIRISHDA OPTIMALLASHTIRISH ZARURATI VA YO'NALISHLARI	113
Umarov Avzaljon Yodgorali o'g'li	

AHOLI ISTE'MOL MADANIYATI VA MILLIY IQTISODIY O'SISHGA TA'SIRI	118
Rustamov Sheraz Oblokulovich	
ISHLAB CHIQUARISH OMILLARINING IQTISODIY O'SISHGA TA'SIRI: KOBБ-DOUGLAS MODELİ	
ASOSIDA EKONOMETRIK TAHLIL	123
Maxmudov Sobir Xudoyberdiyevich	
BARQAROR SHAHARSOZLIK RIVOJLANISHIGA ERISHISHDA QATTIQ CHIQUINDILARNI KOMPLEKS	
BOSHQARISH	129
Firas Halawani, Feruza Insavaliyeva	
СРАВНИТЕЛЬНЫЙ АНАЛИЗ РЕАЛИЗАЦИИ НА НАЦИОНАЛЬНОМ УРОВНЕ КЛЮЧЕВЫХ	
МЕЖДУНАРОДНЫХ ЭКОЛОГИЧЕСКИХ СОГЛАШЕНИЙ, СВЯЗАННЫХ С ТРАНСГРАНИЧНЫМ	
ЗАГРЯЗНЕНИЕМ, В УЗБЕКИСТАНЕ И СОСЕДНИХ СТРАНАХ.....	139
Шафикова Луиза, Ойбек Камилов	
ЦИФРОВАЯ ЭКОНОМИКА УЗБЕКИСТАНА: ОЦЕНКА ТЕКУЩЕГО УРОВНЯ И ПОТЕНЦИАЛА	
РОСТА	150
Омонтурдиева Диёра	
YER VA SUV RESURLARINI INTEGRATSIYALASHGAN BOSHQARISHDA DRONLARDAN	
FOYDALANISH.....	155
Matkarimov Mansur	
YASHIL INVESTITSİYALAR BOZORI MEKANIZMINING DASTAKLARI	161
Ziyodullayeva Gulasal Akmal qizi	
СТРАТЕГИЯ ПРИВЛЕЧЕНИЯ И УДЕРЖАНИЯ ПЕРСОНАЛА ПОСРЕДСТВОМ HR-БРЕНДИНГА:	
ТЕОРЕТИЧЕСКИЕ ОСНОВЫ И ПРАКТИКА РЕАЛИЗАЦИИ В РЕСПУБЛИКЕ УЗБЕКИСТАН	167
Дониерова Фотимабону Алишер кизи	
KAMBAG'ALLIKNI MONETAR VA KO'P O'LCHOVLI BAHOLASH METODOLOGIYASI ASOSIDA	
IQTISODIY O'SISH STRATEGIYALARINI KONSEPTUAL TAKOMILLASHTIRISH	173
Sotiboldiyev Asadbek Hasan o'g'li	
QURILISH SANOATIDA RESURS TEJAMKOR ISHLAB CHIQUARISH TIZIMINI RIVOJLANTIRISHNING	
USTUVOR YO'NALISHLARI.....	179
Utbasarov Doniyorjon Baxtiyorovich	
KICHIK BIZNESDA XIZMATLAR SOHASINI RAQAMLI TEXNOLOGIYALAR ASOSIDA	
RIVOJLANTIRISHNING AHAMIYATI.....	188
Raximov Zafar Komilovich, Mamatazimov Jaloliddin Sherzod o'g'li	
MANAGING DIGITAL TRANSFORMATION IN PRIMARY HEALTHCARE: A SYSTEMATIC	
LITERATURE REVIEW	192
Ashurova Sitora Xusnitdin qizi	
МЕЖДУНАРОДНЫЕ ПРАВОВЫЕ ПРОБЕЛЫ В УПРАВЛЕНИИ ТРАНСГРАНИЧНЫМ	
ЗАГРЯЗНЕНИЕМ ВОД В ЦЕНТРАЛЬНОЙ АЗИИ	197
Тиллахуджаев Аббосхон, Дилфуза Шакирова, Мухамедалиева Сайёра, Ойбек Камилов	
JAHON ME'MORIY MEROSIDAN TURIZMDA FOYDALANISH: DOLZARB MUAMMOLAR,	
ZAMONAVIY YECHIMLAR VA ISTIQBOLLI TAKLIFLAR.....	208
Qilichov Muhiddin Husniddin o'g'li	
IMPROVING SALES PROMOTION STRATEGIES FOR UZBEK EXPORTERS IN DEVELOPING	
FOREIGN MARKETS.....	217
Aziz Kurbanovich Abdullaev, Rustamova Madina Baxrom qizi	
ENVIRONMENTAL DEGRADATION AND CARBON EMISSION: INTERCONNECTED LINKS WITH	
ECONOMIC GROWTH IN POST-SOVIET.....	222
Rajabova Malika Nuriddin qizi	
NATIJAGA YO'NALTIRILGAN BUDJETLASHTIRISHGA OID ILMIY QARASHLAR	
VA YONDASHUVLAR	230
Qosimova Gulyar Axmatovna	

ТРАНСГРАНИЧНЫЕ ФАКТОРЫ РАЗВИТИЯ РЕГИОНАЛЬНОГО ТУРИЗМА НА ПРИМЕРЕ РЕСПУБЛИКИ КАРАКАЛПАКСТАН.....	236
Наурызбаев Алиакбар Рустамович	
ВЗАИМОСВЯЗЬ УРОВНЯ ЖИЗНИ И ИНДЕКСА ЧЕЛОВЕЧЕСКОГО РАЗВИТИЯ В УСЛОВИЯХ СОЦИАЛЬНО-ЭКОНОМИЧЕСКОГО РАЗВИТИЯ	239
Усманова Зумрад Исламовна	
KIMYO SANOAT KORXONALARINING INNOVATSION FAOLIYATINI MOLIYALASHTIRISHNI YANADA TAKOMILLASHTIRISH CHORALARI	242
Muxammadiyeva Munira Zaynabuddinovna	
QISHLOQ UY-JOY QURILISHIDA DAVLAT-XUSUSIY SHERIKLIK MEKANIZMLARINING AHAMIYATI	248
Xannarov Komiljon Karimovich	
TIBBIYOT MUASSASALARI FAOLIYATINI MUVOFIQLASHTIRISH VA VAZIFALAR TAQSIMOTI TAMOIYILLARI	253
Saidov Suhrob Shodmonovich	
HUDUDIIY IQTISODIY INTEGRATSIYA RIVOJLANISHINING XORIJIY TAJRIBASI VA MARKAZIY OSIYO MAMLAKATLARI UCHUN AHAMIYATI.....	257
Akbarova Kamola Akmaljonovna	
MOLIYAVIY TAHLIL AXBOROT BAZASINING KORXONA RAQOBATBARDOSHLIGIGA TA'SIRI	263
Karimov Eminjon Gapardjonovich	
XIZMAT KO'RSATISH SOHASIDA INVESTITSİYALAR SAMARADORLIGINI OSHIRISHNING ZAMONAVIY MEKANIZMLARI	270
Shermatov Axror Abdixakimovich	
QAYTA TIKLANUVCHI ENERGIYA MANBALARIDAN SAMARALI FOYDALANISH VA ENERGIYA SAQLASH TIZIMLARINI RIVOJLANTIRISH ISTIQBOLLARI	275
Ergash Bobobekov	
RAQAMLI IQTISODIYOT SHAROITIDA TIJORAT BANKLARIDA ISLOM MOLIYASINI RIVOJLANTIRISH ISTIQBOLLARI	281
Yo'ldoshev Jamshid Nu'monovich	
XIZMAT KO'RSATISH KORXONALARINI SAMARALI RIVOJLANTIRISH MEKANIZMLARINI TAKOMILLASHTIRISH	285
Qurbonova Rahima Jamshedovna	
YASHIL IQTISODIYOT SHAROITIDA YANGI ISH O'RINLARINI SHAKLLANTIRISH ISTIQBOLLARI.....	290
Ibroximova Nafosat Abdusattor qizi	
YASHIL IQTISODIYOT SHAROITIDA QAYTA ISHLASHNING IQTISODIY O'SISHGA TA'SIRI: MUAMMOLAR VA ISTIQBOLLAR.....	297
Raximov Zikrullo Soyibjon o'g'li	
RAQAMLI MUHITDA REKREATSION XIZMATLAR MARKETINGINI RIVOJLANTIRISH YO'NALISHLARI	302
Usmanova Zumrad Islamovna	
WAYS TO IMPROVE THE QUALITY OF EDUCATIONAL SERVICES IN HIGHER EDUCATIONAL INSTITUTIONS	306
Iskhakova Sarvar Ayubovna, Amriyeva Shahzoda Shukhratovna	
BARQAROR TURIZMGA ERISHISHDA RAQAMLI TEXNOLOGIYALARDAN FOYDALANISHNING AHAMIYATI	312
Baxtiyorov Javlon Fazliddin o'g'li	
MEVA MAHSULOTLARINI QAYTA ISHLASH KORXONALARIDA IQTISODIY SAMARADORLIKNI OSHIRISHNING ZAMONAVIY TIZIMI	316
Yusufova Laylo G'ayrat qizi	

AHOLISI ZICH JOYLASHGAN HUDUDLARDA QISHLOQ JOYLARINING BARQAROR RIVOJLANISHI: NAZARIY-METODOLOGIK ASOSLAR.....	325
Yusufjonov Jahongir Ilxomjon o'g'li	
СТРАТЕГИЧЕСКОЕ МЫШЛЕНИЕ В ФИЛОСОФИИ СТОИЦИЗМА И СОВРЕМЕННОЙ ТЕОРИИ СТРАТЕГИИ: СРАВНИТЕЛЬНЫЙ АНАЛИЗ ВЗГЛЯДОВ МАРКА АВРЕЛИЯ И КОНЦЕПЦИИ СТРАТЕГИРОВАНИЯ ВЛАДИМИРА Л. КВИНТА.....	329
Норкулов Суннатбек Алишерович	
O'ZBEKISTONDA OLIY TA'LIM MUASSASALARINI MOLIYALASHTIRISHNI TAKOMILLASHTIRISH.....	335
Kurbanov Baxodir Negmatullayevich	
MAMLAKATIMIZDA INVESTITSİYALAR SAMARADORLIGINI OSHIRISHDA QULAY BIZNES MUHITINING TA'SIRI.....	341
Vahidova Gulhayyo Arzi qizi	
O'ZBEKISTONDA KICHIK VA O'RTA BIZNESNI BANK KREDITLARI BILAN TA'MINLASHNI TAKOMILLASHTIRISH YO'NALISHLARI.....	347
Raxmanova Ilmira Rustamovna	
SAVDO KORXONALARINING RAQOBATBARDOSHLIGINI OSHIRISHDA MA'LUMOTLAR TAHLILI VA MAQSADLI MARKETINGDAN FOYDALANISH YO'NALISHLARI.....	354
Toxirov Javlon Raximovich	
MAXSUS IQTISODIY ZONALARNI TARKIBIY QISMLARI BO'YICHA BAHOLASHNING MUHIM OMILLARI.....	361
Arslonov U. U.	
RESURLAR TA'MINOTI TIZIMINING TASHKILIY-IQTISODIY XUSUSIYATLARI.....	367
Arziqulova Oybarchin Eshquvat qizi	
JAHON SAVDO TASHKILOTI TAMOYILLARI ASOSIDA SOLIQ SIYOSATINI MUVOFIQLASHTIRISHNING KONSEPTUAL ASOSLARI.....	373
Saitqulov Suxrob Shavkatovich	
TIJORAT BANKLARIDA MIJOZLARNING KREDIT QOBILIYATINI BAHOLASH UCHUN SKORING MODELIDA SUN'YI INTELLEKTNII JORIY ETISHNING AHAMIYATI.....	380
Komiljon Karimov	
OLIY TA'LIM VA AMALIYOT TIZIMLARI INTEGRATSIYASI ASOSIDA KADRLAR TAYYORLASH MENEJMENTINI TAKOMILLASHTIRISHNING INNOVATSION MEXANIZMLARI.....	386
Karimova Xurshida Raximovna	
QO'RIQLASH DEPARTAMENTIDA SOLIQ YUKLAMASINING MOLIYAVIY BARQARORLIKKA TA'SIRI VA UNI ICHKI MOLIYAVIY NAZORAT HAMDA AUDIT NUQTAYI NAZARDAN TAKOMILLASHTIRISH MASALALARI.....	390
Salimbayev Mirsohibjon Mirsodiq o'g'li	
ПОВЫШЕНИЕ КОНКУРЕНТОСПОСОБНОСТИ АГРОПРОМЫШЛЕННОГО КОМПЛЕКСА И ОБЕСПЕЧЕНИЕ ПРОДОВОЛЬСТВЕННОЙ БЕЗОПАСНОСТИ РЕСПУБЛИКИ УЗБЕКИСТАН.....	396
Ли Марина Рудольфовна	
O'ZBEKISTONDA YER RESURLARINING AGRAR IQTISODIYOTGA TA'SIRINI EKONOMETRIK BAHOLASH.....	402
Xoshimova Sevara Baxromovna	
FARMATSEVTIKA IMPORT KOMPANIYALARIDA REKLAMA SIYOSATINI TAKOMILLASHTIRISH: "SHINING IMPEX" AJ MISOLIDA EMPIRIK TADQIQOT.....	410
Alimxodjayeva Nargiza Elshodovna, Nurullayev Ilyosbek Xojiabdulla o'g'li	
HUDUDIY IQTISODIY O'SISHNI EKONOMETRIK MODELASHTIRISH USULLARINI TAKOMILLASHTIRISH.....	417
Turayev Baxtiyor Ergashevich	
QAYTA TIKLANUVCHI ENERGIYA SANOATINI RIVOJLANTIRISHNING IQTISODIY MEXANIZMLARI VA SAMARADORLIKNI OSHIRISH YO'NALISHLARI.....	421
Qalandarova Gulshoda Nazirjon qizi	

QISHLOQ XO'JALIGI KORXONALARIDA DAVLAT SUBSIDİYALARINING MOLIYAVIY NATIJALARGA TA'SIR KANALLARI VA ULARNI HISOBDA AKS ETTIRISH MASALALARI	427
Davronbek Matyakubovich Matkarimov, Qadamov Mirzobek Ulug'bek o'g'li	
O'ZGARUVCHILAR O'RTASIDAGI MUNOSABATLARNI REGRESSIYA MODELLARI ORQALI AMALIY TAHLILI	432
Sakiyeva Ozoda Batirovna, Xushvaqtova Dilfuza Ramazon qizi	
INSON KAPITALIGA YO'NALTIRILGAN INVESTITSİYALARNI MOLIYALASHTIRISH AMALIYOTINI TAKOMILLASHTIRISH	437
Zayniddinov Aloviddin Zayniddin o'g'li	
O'ZBEKISTON RESPUBLIKASIDA KRIPTO-AKTIVLAR AYLANMASINI RIVOJLANTIRISH HAMDA BOZOR MUNOSABATLARINI TAKOMILLASHTIRISH YO'LLARI	444
Khakimov Bekzod Ilhomjonovich	
O'ZBEKISTONDA MADANIYAT VA SAN'AT TA'LIMI MUASSASALARINI DAVLAT TOMONIDAN MOLIYALASHTIRISHNING HOZIRGI HOLATI VA MUAMMOLARI.....	453
Atabayeva Yulduz Baxtiyar qizi	
ЧЕЛОВЕЧЕСКИЙ КАПИТАЛ КАК ФАКТОР ПЕРЕХОДА К ЗЕЛЁНОЙ ЭКОНОМИКЕ В УЗБЕКИСТАНЕ	457
Ким Елена Радионовна	
O'ZBEKISTONDA YASHIL LOYIHALARNI MOLIYALASHTIRISHNI BOSHQARUV SAMARADORLIGI: HOLAT, MUAMMOLAR VA ISTIQBOLLAR.....	464
Abdurasulova Zarina Sayfiddin qizi	
STRATEGIC MARKETING CAPABILITIES AND ENTERPRISE COMPETITIVENESS IN DIGITAL PLATFORM ECOSYSTEMS: A CONCEPTUAL SMPC MODEL FOR EMERGING MARKETS	471
Bakhtiyor Ruziev Eshmuminovich	
ВЗАИМОСВЯЗЬ УРОВНЯ ЖИЗНИ И ИНДЕКСА ЧЕЛОВЕЧЕСКОГО РАЗВИТИЯ В УСЛОВИЯХ СОЦИАЛЬНО-ЭКОНОМИЧЕСКОГО РАЗВИТИЯ	477
Усманова Зумрад Исламовна	
UGLEROD CHIQINDILARINI KAMAYTIRISHDA YASHIL INVESTITSİYALAR AHAMIYATINING NAZARIY ASOSLARI.....	480
Jumaniyozov Feruzbek Dilshod o'g'li, Niyozmetov Doniyor Rejabbayevich, Majidov Jamoladdin Komoliddinovich	
MEHMONXONA XO'JALIGI SUBEKTARIDA INSON RESURLARINI BOSHQARISHNING NAZARIY-USLUBIY ASOSLARI	485
Gulomqodirova Ma'muraxon Saydumarxon qizi	
QISHLOQ MANZILGOHLARINI BARQAROR RIVOJLANTIRISHNING MOHIYATI VA NAZARIY JIHATLARI	492
Xusanova Sevara Shavkat qizi	
QURILISH KORXONALARIDA INNOVATION-INVESTITION BOSHQARUV METODOLOGIYASINI TAKOMILLASHTIRISH.....	499
Raxmatillo Mirolimovich Egamov	
MOLIYAVIY HISOBOTNING KOMPILYATSIYASI BO'YICHA TOPSHIRIQLARNI BAJARISH TARTIBI.....	503
A.Z.Avlokulov	
ERKIN IQTISODIY ZONALARNING MOHIYATI, TASNIFLASH MEZONLARI VA SHAKLLARI	507
Ibragimov Aziz Turayevich	
IJTIMOY OMILLAR ASOSIDA BIZNES SUBYEKTLARI FAOLIYATINI TASHKIL ETISHNING AFZALLIKLARI.....	514
Isroilov Xurshidbek Rustambek o'g'li	
AVTOTRANSPORT XIZMATLARINI KO'RSATUVCHI KORXONALAR FAOLIYATI HAMDA ULARDA SAMARADORLIKNI BAHOLASHNING O'ZIGA XOS XUSUSIYATLARI.....	521
Raximov Azamat Hamroqulovich	

KO'P QAVATLI UY-JOY OBYEKTлари LOYIHASINI AMALGA OSHIRISHDA RAQAMLI PLATFORMALARDAN FOYDALANISH IMKONIYATLARI.....	525
Xikmatov Xakimxon Xamzaevich, Xalilov Nimatillo, Fattoyev Orzujon Xudoyqul o'g'li	
TIJORAT BANKLARINING TADBIRKORLIK SUBYEKTLARINI MOLIVAVIY QO'LLAB-QUVVATLASH MEXANIZMLARINI TAKOMILLASHTIRISH YO'NALISHLARI.....	530
Djumaniyazova Shaxnoza G'afurdjanovna	
MINTAQA SHAHARLARIDA SANOAT ISHLAB CHIQUARISH DARAJASI TAHLILI.....	535
Ne'matov Ne'matulla Erkinboyevich	
СТРАТЕГИЧЕСКИЙ МАРКЕТИНГ В ЭПОХУ ЦИФРОВИЗАЦИИ: КАК СОЦИАЛЬНЫЕ СЕТИ ФОРМИРУЮТ ПОВЕДЕНИЕ ПОТРЕБИТЕЛЕЙ.....	539
Убайдуллоева Сабрина Кодыровна	
NAVOIY VILOYATIDA MEHNAT RESURLARIDAN FOYDALANISH HOLATINING IQTISODIY TAHLILI.....	545
O'roqov Mamurali Odil o'g'li	
KICHIK BIZNES VA TADBIRKORLIK KAMBAG'ALLIKNI KAMAYTIRISH VOSITASI SIFATIDA.....	551
Ramazonov Zafar Ulug'bekovich	
O'ZBEKISTON VILOYATLARIDA TURISTIK XIZMATLAR EKSPORTINING BARQAROR DIVERSIFIKATSIYASI: HUDUDIY KONSENTRATSIYA VA BARQAROR RIVOJLANISH TENDENSIYALARI TAHLILI.....	555
Sayfullayeva Madina Sirojiddinovna	
RIVOJLANGAN MAMLAKATLARDA XIZMAT KO'RSATISH SOHASINI KREDITLASH MODELLARI VA ULARNI O'ZBEKISTON SHAROITIDA QO'LLASH IMKONIYATLARI.....	565
Nurmuxammedov Abdijabbar Yunusovich	
JAHON IQTISODIYOTI GLOBALLASHUVINING HARAKATLANTIRUVCHI OMILLARI, BELGILARI VA SHAKLLARI.....	575
Abdullayeva Zulfiya Izzatovna	
DAVLAT MOLIVAVIY BOSHQARUVIDA RAQAMLI TRANSFORMATSIYA: SUN'IY INTELLEKT VA BLOKCHEYN TEKNOLOGIYALARINING QO'LLANILISHI.....	579
Tilabov Nasrulla Tashmurotovich, Kustanbaeva Jansaya Marat qizi	
JAHON AMALIYOTIDA YASHIL XIZMATLAR KONSEPSIYASINING RIVOJLANISH BOSQICHLARI, YO'NALISHLARI VA LOKALLASHAYOTGAN INSTITUTSIONAL ASOSLARI.....	584
Y.M. Xalikov	
MILLIY IQTISODIYOTDA SAMARALI RAQOBAT.....	591
Karimova Iroda Abdusattarovna	
MEHMONXONALARDA SUV VA ENERGIYA RESURLARINI BARQAROR BOSHQARISHNING TASHKILIY-IQTISODIY JIHATLARI.....	598
Abbosova Sabina Hasan qizi	
KORXONALARDA DEBITORLIK VA KREDITORLIK QARZLARNI OPTIMALLASHTIRISHNING ZAMONAVIY METODOLOGIK YONDASHUVLARI.....	604
Mirzayev Ozod Furkatovich	
PAXTA SANOATINI CHUQUQ QAYTA ISHLASH ASOSIDA KICHIK BIZNES VA XUSUSIY TADBIRKORLIKNI RIVOJLANTIRISH.....	611
Abdullayev Hamidulla Abdug'ani o'g'li	
РАЗВИТИЕ УРБАНИЗАЦИИ В ЦЕНТРАЛЬНОЙ АЗИИ: СРАВНИТЕЛЬНЫЙ АНАЛИЗ.....	615
Салимова Юлдуз Исаковна	
UY-JOY FONDI BOSHQARUVINING TASHKILIY-IQTISODIY MEXANIZMLARINI TAKOMILLASHTIRISH.....	624
Aminova Naima Umar qizi	
STRATEGIC HUMAN RESOURCE MANAGEMENT IN HIGHER EDUCATION: CHALLENGES AND OPPORTUNITIES.....	628
Sultonboyeva Munira Bahodirovna, Sultanova Kamila Muktorali Kizi	

RAQAMLI IQTISODIYOT SHAROITIDA ELEKTRON TIJORATNING AHAMIYATI.....	636
Mullabayev Murod Farxodjonovich	
THE ROLE OF THE UZBEK LANGUAGE IN THE DIGITAL AGE.....	641
Yuldasheva Dilnoza Bekmurodovna	
ISHLAB CHIQARISH KORXONALARIDA BOSHQARUV USULLARIDAN FOYDALANISHNI TAKOMILLASHTIRISH.....	646
Mahmudov Sunnatjon Abdujabbor o'g'li	
RAQOBATBARDOSHLIKNI SHAKLLANTIRISH SHAROITIDA KICHIK BIZNES VA TADBIRKORLIKNI RIVOJLANTIRISH MEXANIZMLARINI TAKOMILLASHTIRISH YO'NALISHLARI.....	651
Kosbatirov Anvar Nurgaliyevich	
YASHIL LOYIHALARNI MOLIALASHTIRISHDA XALQARO MOLIIYA INSTITUTLARINING ROLI VA ISTIQBOLLARI	657
Yakubova Samira Sabitdjanovna	
O'ZBEKISTONDA BANK AUDITI VA INVESTITSION FAOLLIK O'RTASIDAGI BOG'LIQLIK	660
Ergashev Jamshid Jamoliddinovich, Muhammadjonova Iroda Bahodir qizi	
CORPORATE GOVERNANCE QUALITY, FOREIGN DIRECT INVESTMENT, AND ECONOMIC GROWTH: A PANEL ECONOMETRIC ANALYSIS OF CENTRAL ASIAN COUNTRIES (2003–2024)	664
Yusufjon Po'latov	
AGRAR MAHSULOTLARNI QAYTA ISHLASH SANOATINI RIVOJLANTIRISHDA XORIJIY MAMLAKATLAR TAJRIBASI	
Sheraliyev Axror Sodiqovich, Ne'matov Javohir Zoxidjon o'g'li	
GANDBOL BILAN SHUG'ULLANUVCHI CHIZIQ O'YINCHISINI O'YIN JARAYONIDAGI TEXNIK-TAKTIK TAYYORGARLIGINI MAXSUS MASHQLAR ORQALI OSHIRISH SAMARADORLIGI.....	677
R.O. Obloberdiyeva	
AKSIYADORLIK JAMIYATLARI TO'LOV QOBILİYATI VA MOLIIYAVIY BARQARORLIGINING IQTISODIY MOHIYATI VA XUSUSIYATLARI	683
RAQAMLI IQTISODIYOT SHAROITIDA AKSIYADORLIK JAMIYATLARINING TO'LOV QOBILİYATLARINI OSHIRISH MEXANIZMLARI VA UNING NAZARIY JIHATLARI	689
Ishonqulov Nizamjon Fayzullayevich, Ishbekova Lobar Yunusxonovna	
QISHLOQ XO'JALIK MAHSULOTLARINI ISHLAB CHIQARISH SAMARADORLIGINI BAHOLASHNING EKONOMETRIK MODELLARI.....	694
Kenjayev Toshbolta Aminovich	
RAQAMLI IQTISODIYOT SHAROITIDA MILLIY TO'LOV INFRATUZILMASINI RIVOJLANTIRISH.....	702
Ismailova Nasiba Komildjanovna	
КЭРРИ-ТРЕЙД В ЭПОХУ ГЕОПОЛИТИЧЕСКИХ ШОКОВ: УРОКИ БЛИЖНЕВОСТОЧНОГО КОНФЛИКТА	708
Сулейманов Ильнур Радикович	
O'ZBEKISTONDA OZIQ-OVQAT XAVFSIZLIGINI TA'MINLASHDA RESIRKULYATSION AKVAKULTURA TIZIMLARINING (RAS) STRATEGIK AHAMIYATI VA IQTISODIY SAMARADORLIGI	715
Nazokat G'ulomova	
MAXSUS IQTISODIY ZONALARDA SOLIQ MA'MURIYATCHILIGINI TAKOMILLASHTIRISHNING METODOLOGIK YONDASHUVLARI.....	719
To'rayeva Nafisa Odiljonovna	
RAQAMLI IQTISODIYOT SHAROITIDA ALOQA XIZMATLARI BOZORINI RIVOJLANTIRISHNING INSTITUTSIONAL VA METODOLOGIK ASOSLARI	724
Xazratov Abror Panjiyevich	
AUDITORLIK DALILLARI VA ULARNI HUIJATLASHTIRISH JARAYONINING MUHIM JIHATLARI.....	730
G'aniev Z.U.	
ПОВЫШЕНИЕ ПОРОГА ПЕРЕХОДА НА НДС КАК НАЛОГОВЫЙ ИНСТРУМЕНТ СТИМУЛИРОВАНИЯ РАЗВИТИЯ МАЛОГО БИЗНЕСА В УЗБЕКИСТАНЕ	736
Буранова Лола Вахобовна	
Садиков Искандар Гайратович	

IQLIM O'ZGARISHI SHAROITIDA SUV RESURSLARIDAN SAMARALI FOYDALANISH YO'LLARI	744
Turgunbayev Utkir Begimovich	
BUDJET TASHKIOTLARIDA ICHKI AUDITNING IQTISODIY MOHIYATI, MAQSADI VA INSTITUTSIONAL O'RNI	749
Saitmuratov Saitmuarat Masharip o'g'li	
KELAJAK STRATEGIYASI INNOVATSION HR-SIYOSATLAR VA YOSH KADRLAR BILAN ISHLASHNING KONSEPTUAL MODELI	755
Abiyev Jahongir Ne'matovich	
BUDJET TASHKIOTLARIDA ICHKI AUDIT O'TKAZISH JARAYONINING USLUBIY TAHLILI	761
Saitmuratov Saitmurat Masharip o'g'li	

BUDJET TASHKILOTLARIDA ICHKI AUDIT O'TKAZISH JARAYONINING USLUBIY TAHLILI

Saitmuratov Saitmurat Masharip o'g'li

Abu Rayhon Beruniy nomidagi Urganch davlat universiteti dotsenti, PhD

E-mail: saitmuratovsaitmurat@gmail.com

ORCID: 0009-0008-2048-319X

Annotatsiya. Budjet tashkilotlarida ichki audit o'tkazish jarayonining uslubiy asoslari nazariy va amaliy jihatdan tahlil qilingan. Tadqiqotda hujjatlarni o'rganish, moliyaviy tahlil, kuzatish va taqqoslash usullarining qo'llanish darajasi, muvofiqlik, samaradorlik hamda moliyaviy audit tadbirlarining uslubiy xususiyatlari, shuningdek, ichki audit hisobotlari, xulosalari hamda taklif va tavsiyalar sifatini baholashning amaliy jihatlari yoritilgan. Tahlil O'zbekiston Respublikasi Iqtisodiyot va moliya vazirligining 2025-yil yakunlari bo'yicha rasmiy hisobotlari ma'lumotlari asosida amalga oshirilgan. Tadqiqot natijalari ichki audit amaliyotida hujjatlarni o'rganish va muvofiqlik auditi usullarining ustuvorligini, samaradorlik auditi (performance audit) hamda moliyaviy tahlil usullarining esa nisbatan kam qo'llanilishini ko'rsatdi. Olingan empirik natijalar asosida ichki audit metodologiyasini xalqaro standartlar (GIAS, PEFA) talablariga yaqinlashtirishga qaratilgan amaliy taklif va tavsiyalar ishlab chiqilgan.

Kalit so'zlar: ichki audit, budjet tashkilotlari, audit usullari, muvofiqlik auditi, samaradorlik auditi, moliyaviy audit, hujjatlarni o'rganish, taqqoslash usuli, xavf tahlili, audit hisoboti sifati, taklif va tavsiyalar, GIAS, PEFA, ichki nazorat.

Аннотация. Проанализированы методологические основы процесса проведения внутреннего аудита в бюджетных организациях с теоретической и практической точек зрения. Рассмотрены уровень применения методов изучения документов, финансового анализа, наблюдения и сравнительного анализа, особенности методики аудита соответствия, аудита эффективности и финансового аудита, а также практические аспекты оценки качества отчетов внутреннего аудита, заключений, предложений и рекомендаций. Анализ выполнен на основе данных официальных отчетов Министерства экономики и финансов Республики Узбекистан по итогам 2025-го года. Результаты исследования свидетельствуют о приоритетном использовании методов документального анализа и аудита соответствия в практике внутреннего аудита, тогда как методы аудита эффективности (performance audit) и финансового анализа применяются сравнительно реже. На основе полученных эмпирических результатов разработаны практические рекомендации, направленные на совершенствование методологии внутреннего аудита и ее сближение с международными стандартами (GIAS, PEFA).

Ключевые слова: внутренний аудит, бюджетные организации, методы аудита, аудит соответствия, аудит эффективности, финансовый аудит, изучение документов, сравнительный анализ, анализ рисков, качество аудиторского отчета, предложения и рекомендации, GIAS, PEFA, внутренний контроль.

Abstract. The methodological foundations of the internal audit process in budgetary organizations are analyzed from both theoretical and practical perspectives. The study examines the application of document review, financial analysis, observation, and comparative analysis methods, as well as the methodological features of compliance, performance, and financial audits. Particular attention is given to the practical aspects of assessing the quality of internal audit reports, conclusions, proposals, and recommendations. The analysis is based on the official reports of the Ministry of Economy and Finance of the Republic of Uzbekistan for 2025. The findings indicate the predominance of document review and compliance audit methods in internal audit practice, while performance audit and financial analysis techniques are used relatively less frequently. Based on the empirical findings, practical recommendations have been developed to enhance internal audit methodology and bring it closer to international standards (GIAS and PEFA).

Keywords: internal audit, budgetary organizations, audit methods, compliance audit, performance audit, financial audit, document review, comparative analysis, risk analysis, audit report quality, proposals and recommendations, GIAS, PEFA, internal control.

KIRISH

So'nggi yillarda mamlakatimizda davlat moliyasini boshqarishda shaffoflik va hisobdorlikni ta'minlash, budget mablag'laridan samarali va maqsadli foydalanishni kuchaytirish davlat siyosatining ustuvor yo'nalishlaridan biriga aylandi. Ushbu islohotlar tizimida davlat organlari va tashkilotlarining ichki audit xizmatlari moliyaviy-xo'jalik faoliyatining qonuniyligi, samaradorligi va maqsadga muvofiqligini baholovchi, ichki nazorat tizimining ishonchlilikini ta'minlovchi muhim institut sifatida shakllanmoqda.

Ichki audit faoliyatining samaradorligi ko'p jihatdan undagi uslubiy yondashuvning to'g'ri tanlanishiga bog'liq. Audit tadbiri davomida qo'llaniladigan usullar — hujjatlarni o'rganish, moliyaviy tahlil, kuzatish va taqqoslash — auditning maqsadi, obyekti va turiga muvofiq tanlanishi lozim. Amaliyotda ushbu usullar ichki auditning turli yo'nalishlarida qo'llanilib, moliyaviy-xo'jalik faoliyatini baholash, ichki nazorat tizimini takomillashtirish hamda boshqaruv qarorlarini qabul qilish uchun zarur axborot bazasini shakllantirishga xizmat qilmoqda.

Tadqiqotning dolzarbligi ana shu uslubiy nomutanosiblikni xolisona o'rganish zaruriyati bilan belgilanadi. Tadqiqotning maqsadi budget tashkilotlarida ichki audit o'tkazishning uslubiy asoslarini empirik ma'lumotlar asosida tahlil qilish, audit turlari (muvofiqlik, samaradorlik, moliyaviy) o'rtasidagi uslubiy farqlarni aniqlash hamda audit hisoboti, xulosa va tavsiyalari sifatini baholash mezonlarini takomillashtirish bo'yicha asoslangan takliflar ishlab chiqishdan iborat.

Tadqiqot obyekti sifatida 2025-yil davomida faoliyati baholangan 11 ta vazirlik va idoraning ichki audit xizmatlari amaliyoti olingan. Tadqiqotda tahliliy, qiyosiy, statistik va tizimli yondashuv usullaridan foydalanilgan.

MAVZUGA OID ADABIYOTLAR SHARHI

Budget tashkilotlarida ichki audit o'tkazish jarayonining uslubiy asoslari milliy normativ-huquqiy hujjatlar va xalqaro standartlar asosida shakllanadi. O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining 2022-yil 1-avgustdagi 416-son qarorida ichki audit xizmatlarining vazifalari, vakolatlari va audit tadbirlarini tashkil etish tartibi belgilangan bo'lsa, 2023-yildagi 377-son qarorda ichki audit xizmatlari faoliyatini baholash mezonlari va samaradorlik ko'rsatkichlari joriy etilgan.

So'nggi yillarda qabul qilingan 2025-yildagi normativ hujjatlar davlat moliyasini boshqarishda risklarga asoslangan yondashuvni rivojlantirishga qaratilgan. Xususan, 279-son qarorda davlat moliyasi sohasida xavflarni boshqarish tizimini joriy etish masalalari yoritilgan bo'lsa, 210-son qaror bilan tasdiqlangan davlat moliyasini boshqarish strategiyasida ichki auditning profilaktik va maslahat beruvchi funksiyalarini kuchaytirish vazifalari belgilangan. Shuningdek, 446-son qaror ichki nazorat va ichki audit tizimlarining o'zaro integratsiyasini takomillashtirishga xizmat qiladi.

Iqtisodiyot va moliya vazirligining 2025-yil yakunlari bo'yicha hisobotlari ichki audit xizmatlari faoliyatining amaliy natijalarini baholash imkonini beradi. Ushbu hisobotlarda audit tadbirlari samaradorligi, aniqlangan xatarlar va berilgan tavsiyalar ijrosi bo'yicha ma'lumotlar keltirilgan.

Xalqaro miqyosda ichki audit faoliyatining metodologik asoslari The Institute of Internal Auditors tomonidan ishlab chiqilgan Global Internal Audit Standards (GIAS) hujjatida bayon etilgan. Mazkur standartlar auditni rejalashtirish, dalillarni yig'ish, audit hisobotlarini tayyorlash va sifat nazoratini amalga oshirish bo'yicha zamonaviy yondashuvlarni belgilaydi. PEFA metodologiyasi esa ichki audit tizimini davlat moliyasini boshqarish samaradorligini baholashning muhim elementi sifatida ko'rib chiqadi. PEMPAL materiallarida davlat sektorida samaradorlik auditi va risklarga asoslangan audit amaliyotining ilg'or tajribalari yoritilgan.

Ichki audit tadbirlarini o'tkazish qo'llanmasida audit jarayonining asosiy bosqichlari, jumladan, rejalashtirish, tekshiruv o'tkazish, dalillarni hujjatlashtirish, hisobot tayyorlash va tavsiyalar ijrosini monitoring qilish tartiblari batafsil bayon etilgan.

Adabiyotlar sharhi shuni ko'rsatadiki, xalqaro va milliy manbalarda audit usullarining nazariy va uslubiy asoslari keng yoritilgan hamda ularning amaliy qo'llanilishiga oid muhim ilmiy yondashuvlar shakllangan. Mazkur manbalar budget tashkilotlarida ichki audit tizimini takomillashtirish, audit usullarini samarali qo'llash va boshqaruv sifatini oshirish uchun mustahkam ilmiy-metodik asos bo'lib xizmat qiladi. Ushbu tadqiqot esa mavjud ilmiy qarashlarni empirik ma'lumotlar bilan boyitish hamda ichki audit amaliyotini yanada rivojlantirishga qaratilgan.

TADQIQOT METODOLOGIYASI

Tadqiqot Iqtisodiyot va moliya vazirligining 2025-yil yakunlari bo'yicha ikki rasmiy hisobot ma'lumotlariga asoslanadi: davlat organlari va tashkilotlarining ichki audit xizmatlari faoliyati to'g'risidagi yillik hisobot hamda vazirlik va idoralarning ichki audit xizmatlari faoliyatini baholash natijalari bo'yicha hisobot. Asosiy empirik baza sifatida 2025-yilda 5 turdagi xavf omillari tahlili asosida tanlab olingan 11 ta ichki audit xizmatining (mavjud ichki audit xizmatlarining 22 foizi) baholash natijalari olingan.

Tahlil quyidagi mantiq asosida tuzilgan: birinchidan, audit usullarining (hujjatlarni o'rganish, moliyaviy tahlil, kuzatish, taqqoslash) qo'llanilish darajasi umumiy natija ko'rsatkichlari orqali aniqlanadi; ikkinchidan, muvofiqlik, samaradorlik va moliyaviy audit turlari o'rtasidagi uslubiy farqlar baholash yo'nalishlari kesimida qiyoslanadi; uchinchidan, audit hisoboti va tavsiyalari sifati baholash savolnomasining yetti yo'nalishi bo'yicha statistik tahlil qilinadi.

TAHLIL VA NATIJALAR

Audit usullarining qo'llanilish darajasi: hujjatlarni o'rganish, moliyaviy tahlil, kuzatish va taqqoslash

Ichki audit metodologiyasida to'rt asosiy usul ajratiladi. Hujjatlarni o'rganish (dokumental tekshiruv) — birlamchi hujjatlar, hisob registrlari va hisobotlarning to'g'riligi, qonuniyligi va o'zaro mosligini tekshirishga qaratilgan usul. Moliyaviy tahlil — moliyaviy ko'rsatkichlar dinamikasi, tarkibi va og'ishlarini o'rganish orqali xato va kamchiliklarni aniqlash usuli. Kuzatish — obyektida amalda mavjud holatni bevosita ko'zdan kechirish (mol-mulk inventarizatsiyasi, jarayonni real vaqtda kuzatish). Taqqoslash — rejaaviy va haqiqiy ko'rsatkichlarni, normativ va amaldagi qiymatlarni, shuningdek, davrlar va obyektlar bo'yicha ma'lumotlarni qiyoslash usuli.

2025-yil empirik ma'lumotlari hujjatlarni o'rganish usulining hukmron mavqega ega ekanini ko'rsatadi. Hisobot davrida ichki audit xizmatlari tomonidan 1 444 ta ichki audit tadbiri o'tkazilib, ularning natijasida 4 226 ta taklif va tavsiya kiritilgan hamda 4 088 tasi (97 foizi) ijro etilgan. Bu tadbirlarning aksariyati birlamchi hujjatlar va hisobotlarni tekshirishga asoslangan dokumental yo'nalishda olib borilgan.

Moliyaviy tahlil usuli sezilarli natija bergan: 2025-yil davomida 1 645,7 mlrd so'mlik moliyaviy xato va kamchiliklar aniqlanib, ularning 261,1 mlrd so'mi tegishli budjetlarga tiklangan. Bundan tashqari, 44 ta davlat organida 96,4 trln so'mlik budjet mablag'lari hisobidan moliyalashtirilgan 124 ta dasturning 717 ta maqsadli indikatorlari ijrosi yuzasidan hisobotlar tahlil qilingan. Bu taqqoslash usulining (reja-fakt qiyosi) samaradorlik tahlili bilan birikkan ko'rinishidir.

Masofaviy (kameral) audit — hujjatlarni o'rganishning raqamli shakli — kengaymoqda. «UzasBO» dasturiy majmuasining «Kameral» modulidan foydalanish uchun 194 nafar (83 foiz) ichki audit xodimiga login va parollar taqdim etilgan. Shunga qaramay, baholash natijalari ayrim idoralarda (masalan, Maktabgacha va maktab ta'limi vazirligi, Kadastr agentligi) barcha xodimlarga masofaviy audit imkoniyati hali yaratilmaganini ko'rsatdi, bu esa dokumental va tahliliy usullarning qamrovini cheklaydi.

Kuzatish usuli budjet hisobi va hisobotlarini yuritishga ko'maklashish doirasida 1 030,5 mlrd so'mlik asosiy vositalar va tovar-moddiy boyliklarning balansda to'g'ri aks ettirilishida namoyon bo'lgan. Profilaktika tadbirlari natijasida esa 827,3 mlrd so'mlik maqsadsiz va samarasiz xarajatlarning oldi olingan. Quyidagi 1-jadval audit usullarining qo'llanilish darajasini umumlashtiradi.

1-jadval
Audit usullarining qo'llanilish darajasi (2025-yil)¹

Audit usuli	Amaliyotdagi asosiy ko'rinishi	Miqdoriy natija
Hujjatlarni o'rganish	Birlamchi hujjatlar va hisobotlarni dokumental tekshirish; kameral (masofaviy) audit	1 444 ta audit tadbiri; 194 (83 foiz) xodimga UzasBO tizimiga kirish huquqi berilgan
Moliyaviy tahlil	Moliyaviy xato va kamchiliklarni aniqlash; xarajatlar samaradorligini tahlil qilish	1 645,7 mlrd so'm xato va kamchilik aniqlangan; 261,1 mlrd so'm tiklangan
Kuzatish	Mol-mulk va TMBni inventarizatsiya qilish; balansda aks ettirishga ko'maklashish	1 030,5 mlrd so'mlik aktivlar bo'yicha tuzatishlar kiritilgan
Taqqoslash	Reja-fakt qiyosi; maqsadli indikatorlar ijrosini baholash	124 ta dastur, 717 ta indikator; 96,4 trln so'm qamrov

Muvofiqlik, samaradorlik va moliyaviy audit tadbirlarining uslubiy farqlari

Audit turlari maqsadi, mezonlari va qo'llaniladigan usullari bo'yicha bir-biridan farqlanadi. Muvofiqlik auditi (compliance audit) faoliyatning amaldagi qonunchilik hujjatlariga mosligini tekshiradi va asosan hujjatlarni o'rganish hamda taqqoslash usullariga tayanadi. Moliyaviy audit hisob va hisobotlarning ishonchligini, mablag'larning maqsadli sarflanishini baholaydi va moliyaviy tahlil usulini birinchi o'ringa qo'yadi. Samaradorlik auditi (performance audit) esa budjet xarajatlarning tejamliligi, mahsuldorligi va natijadorligini baholaydi, ko'proq tahliliy, qiyosiy va kuzatish usullarini talab qiladi.

¹ Manba: muallif tomonidan rasmiy hisobotlar asosida tuzilgan.

Empirik ma'lumotlar O'zbekiston budget tashkilotlari amaliyotida muvofiqlik va moliyaviy yo'nalishdagi auditning ustuvorligini, samaradorlik audit metodologiyasi esa endigina shakllanayotganini ko'rsatadi. Buni baholash natijalari yaqqol tasdiqlaydi: ko'pchilik idoralarda budget dasturlari ijrosi belgilangan yo'nalishlarda baholanmagan hamda baholash natijalari bo'yicha taklif va tavsiyalar ishlab chiqilmagan (xususan, Transport vazirligi, Ekologiya vazirligi, Yoshlar ishlari agentligi, Madaniyat vazirligi, Adliya vazirligi). Bu samaradorlik tahlili usulining (3E) hali tizimli ravishda qo'llanilmaganini bildiradi.

Aynan shu sababdan ham milliy darajada samaradorlik auditini joriy etish chora-tadbirlari kuchaytirilmoqda: PEMPAL hamjamiyati bilan birgalikda "Samaradorlik audit bo'yicha qo'llanma" loyihasi tayyorlangan, yangi tahrirdagi Ichki audit milliy standartlari loyihasi GIAS asosida ishlab chiqilgan, boshqarma xodimlari esa Chernogoriya tajribasi (Performance Audit va Sustainability Audit) bilan tanishgan. Quyidagi 2-jadval uch audit turining uslubiy farqlarini umumlashtiradi.

2-jadval
Audit turlarining uslubiy qiyosiy tahlili²

Mezon	Muvofiqlik audit	Moliyaviy audit	Samaradorlik audit
Asosiy maqsad	Qonunchilikka rioya etilishini tekshirish	Hisob va hisobotlarning ishonchligini baholash	Tejamkorlik, mahsuldorlik va natijadorlikni baholash
Baholash mezon	Normativ-huquqiy hujjatlar	Hisob standartlari, budget intizomi	3E ko'rsatkichlari, maqsadli indikatorlar
Ustun usul	Hujjatlarni o'rganish, taqqoslash	Moliyaviy tahlil	Tahlil, qiyoslash, kuzatish
Amaliyotdagi holati	Hukmron (keng qo'llaniladi)	Faol qo'llaniladi	Endigina shakllanmoqda

Ichki audit hisoboti, xulosa, taklif va tavsiyalari sifatini baholashning amaliy jihatlar

Ichki audit faoliyati sifatini baholash 2023-yil 14-avgustdagi O'zbekiston Respublikasi Hukumatining 377-son qarori bilan tasdiqlangan namunaviy savolnomaga ball berish orqali amalga oshiriladi. 2025-yilda savolnoma takomillashtirilib, savollar soni 17 taga ko'paygan holda 58 tani tashkil etdi. Savolnoma yettita yo'nalishni qamrab oladi va har bir yo'nalishga uning ahamiyatidan kelib chiqib vazn belgilangan (3-jadval).

3-jadval
Baholash yo'nalishlari va belgilangan vaznlar³

Baholash yo'nalishi	Vazn
Faoliyatning belgilangan tartibda tashkil etilishi, mustaqilligi va resurslar bilan ta'minlanishi	0,10
Faoliyatga oid ichki hujjatlarning qabul qilinishi	0,10
Yillik rejaning xavf tahlili asosida ishlab chiqilishi	0,20
Audit tadbirlarining qonunchilikka muvofiq o'tkazilishi va rasmiylashtirilishi	0,20
Chora-tadbirlar rejasining bajarilishi	0,20
Xodimlarning malaka darajasi va faoliyati samaradorligining baholanishi	0,15
Faoliyatga oid boshqa savollar	0,05

Uch yo'nalish — yillik rejaning xavf tahlili asosida ishlab chiqilishi, audit tadbirlarining qonunchilikka muvofiq o'tkazilishi hamda chora-tadbirlar rejasining bajarilishi — eng yuqori (0,20) vaznga ega. Bu yondashuv PEFA metodologiyasi bilan uyg'un, chunki aynan shu indikatorlar audit sifatining hal qiluvchi mezonlari hisoblanadi. Demak, audit hisoboti sifati nafaqat aniqlangan kamchiliklar soni bilan, balki tavsiyalarning asosiligi, rasmiylashtirilishi va ijrosi monitoringi bilan ham o'lchanadi.

Baholash amaliyoti hisobotlar sifatidagi tizimli kamchiliklarni ochib berdi. Ko'pchilik idoralarda ichki audit tadbirlari uchun dastur ishlab chiqilmagan yoki belgilangan tartibda ishlab chiqilmagan, audit natijalari «Davlat audit» dasturiy kompleksiga to'liq kiritilmagan, hisobotlar birinchi rahbarga taqdim etib borilmagan. Eng zaif bo'g'in — yillik rejaning xavf tahliliga asoslanmaganligidir. Ekologiya vazirligida bu yo'nalish atigi 19 foiz, Maktabgacha va maktab ta'limi vazirligida 25 foiz, Transport vazirligida esa 38 foiz darajasida baholangan.

² Manba: muallif tomonidan ishlab chiqilgan

³ Manba: O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining 2023-yil 14-avgustdagi 377-son qarori asosida

Chora-tadbirlar rejasining bajarilishi ham past darajada bo'lib, Transport vazirligida 25 foiz, Maktabgacha va maktab ta'limi vazirligida 38 foizni tashkil etgan.

Xodimlarning faoliyat samaradorligini baholashda to'rtta kalit ko'rsatkich (KPI) qo'llaniladi: oldi olingan moliyaviy xato va kamchiliklar, masofaviy audit natijalari, yillik rejaning bajarilishi hamda takliflarning ijro etilishi. 2025-yil IV chorak natijalariga ko'ra, 232 nafar xodimdan 171 nafari (74 foiz) «a'lo», 38 nafari (16 foiz) «yaxshi», 13 nafari (6 foiz) «qoniqarli» va 10 nafari (4 foiz) «qoniqarsiz» deb baholangan. Bu ko'rsatkich III chorakka nisbatan sezilarli yaxshilanish kuzatilganini ko'rsatadi.

2025-yilda baholangan 11 ta ichki audit xizmatining natijalari quyidagicha taqsimlandi: 2 tasi (18 foiz) «yuqori», 6 tasi (55 foiz) «o'rta» va 3 tasi (27 foiz) «past» darajada baholandi. Sifat darajasi 90 foiz va undan yuqori bo'lganda «yuqori», 70–90 foiz oralig'ida «o'rta», 70 foizdan kam bo'lganda esa «past» deb belgilanadi. Quyidagi 4-jadval baholash natijalarining batafsil kesimini keltiradi.

4-jadval

Ichki audit xizmatlari faoliyatini baholash natijalari (2025-yil)⁴

Vazirlik / idora	Sifat darajasi, %	Daraja	Eng zaif yo'nalish
Adliya vazirligi	92,4	Yuqori	Reja xavf tahlili
Qishloq xo'jaligi vazirligi	91,6	Yuqori	Reja xavf tahlili
“O'zarxiv” agentligi	88,7	O'rta	Chora-tadbirlar
Texnik tartibga solish agentligi	86,1	O'rta	Chora-tadbirlar
Fanlar akademiyasi	83,8	O'rta	Reja xavf tahlili
Madaniyat vazirligi	81,3	O'rta	Reja xavf tahlili
Yoshlar ishlari agentligi	75,7	O'rta	Ichki hujjatlar
Kadastr agentligi	72,3	O'rta	Chora-tadbirlar
Maktabgacha va maktab ta'limi vazirligi	66,7	Past	Reja xavf tahlili
Ekologiya vazirligi	64,3	Past	Reja xavf tahlili
Transport vazirligi	62,2	Past	Chora-tadbirlar

Tahlil natijalari quyidagi uslubiy qonuniyatlarni aniqladi. Birinchidan, ichki audit xizmati xodimlarining malaka darajasi va faoliyatning tashkiliy tartibi bo'yicha aksariyat idoralarda «yuqori» (90 foiz va undan yuqori) natijalar qayd etildi, ya'ni tashkiliy-kadrlar bazasi nisbatan kuchli hisoblanadi. Ikkinchidan, eng past natijalar aynan uslubiy chuqurlikni talab qiluvchi yo'nalishlarda — yillik rejaning xavf tahlili asosida ishlab chiqilishi va chora-tadbirlar rejasining bajarilishida — qayd etildi. Bu ichki audit metodologiyasidagi asosiy bo'shliq xavfga yo'naltirilgan rejalashtirish (risk-based planning) va monitoring jarayonlarida ekanini ko'rsatadi.

Uchinchidan, «past» darajada baholangan xizmatlarda umumiy belgilar uchraydi: xavf tahlilisiz tuzilgan reja, rejadan tashqari tadbirlar ulushining 20 foizdan oshib ketishi, audit dasturlarining ishlab chiqilmaganligi va natijalarning «Davlat auditi» kompleksiga kiritilmaganligi. Bu omillarning birgalikda namoyon bo'lishi hujjatlarni o'rganish va taqqoslash usullarining ham tizimsiz qo'llanilayotganini bildiradi. To'rtinchidan, dinamik tahlil ijobiy tendensiyani ko'rsatadi: 2024-yilda baholangan to'rtta idorada (Qishloq xo'jaligi vazirligi, Madaniyat vazirligi, Texnik tartibga solish agentligi va Fanlar akademiyasi) 2025-yilda sifat darajasi oshgan.

XULOSA VA TAKLIFLAR

O'tkazilgan uslubiy tahlil budget tashkilotlarida ichki audit jarayonining metodologik holatini aniqlashga imkon berdi. Tadqiqot quyidagi asosiy xulosalarni shakllantirdi: ichki audit amaliyotida hujjatlarni o'rganish va muvofiqlik auditi usullari hukmron mavqega ega; moliyaviy tahlil sezilarli natija beradi, biroq samaradorlik (performance) auditi metodologiyasi hali tizimli ravishda qo'llanilmaydi; audit hisoboti va tavsiyalari sifatini ta'minlovchi hal qiluvchi bo'g'inlar — xavfga yo'naltirilgan rejalashtirish va ijro monitoringi — eng zaif yo'nalishlar bo'lib qolmoqda.

Mazkur xulosalar asosida quyidagi takliflar ishlab chiqildi:

1. Yillik rejani tizimdagi barcha ichki audit obyektlarini to'liq qamrab oluvchi xavf tahlili (risk-based planning) asosida ishlab chiqishni metodik jihatdan majburiy mezonga aylantirish, rejadan tashqari tadbirlar ulushining 20 foizdan oshmasligi talabiga rioya etilishi ustidan nazoratni kuchaytirish.

2. Samaradorlik auditi metodologiyasini (3E — tejamkorlik, mahsuldorlik, natijadorlik) bosqichma-bosqich joriy etish, budget dasturlarining maqsadli indikatorlari ijrosini muntazam baholashni har bir audit tadbirining tarkibiy qismiga aylantirish.

3. Audit usullarining muvozanatini ta'minlash: dokumental tekshiruv bilan bir qatorda moliyaviy-tahliliy va kuzatish usullarini kuchaytirish, barcha xodimlarga «Uzasbo»ning kameral modulidan foydalanish imkoniyatini

4 Manba: baholash hisoboti ilovasi asosida tuzilgan

yaratish hamda masofaviy audit qamrovini kengaytirish.

4. Audit hisoboti sifatini ta'minlash maqsadida har bir audit tadbiri bo'yicha dastur ishlab chiqish, natijalarni «Davlat audit»i dasturiy kompleksiga o'z vaqtida kiritish va birinchi rahbarga muntazam hisobot taqdim etish amaliyotini mustahkamlash.

5. Chora-tadbirlar rejasining ijrosi ustidan uzluksiz monitoring tizimini joriy etish, taklif va tavsiyalarni rejaga to'liq kiritish hamda ularning amaliyotga tatbiq etilishini muntazam baholab borish.

6. Ichki auditning milliy standartlarini GIAS va PEFA mezonlariga muvofiqlashtirishni davom ettirish, xodimlar malakasini xalqaro ilg'or tajriba (PEMPAL) asosida muntazam oshirib borish hamda ichki baholash (internal quality assessment) tizimini yo'lga qo'yish.

Ushbu takliflarning amalga oshirilishi ichki audit usullarining muvozanatli qo'llanilishini ta'minlaydi, muvofiqlik auditidan samaradorlik auditiga bosqichma-bosqich o'tishni tezlashtiradi va pirovardida budget mablag'laridan foydalanish samaradorligini oshirishga xizmat qiladi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR RO'YXATI

1. O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining 2022-yil 1-avgustdagi «Davlat organlari va tashkilotlarining ichki audit xizmati to'g'risidagi namunaviy nizomni tasdiqlash haqida»gi 416-son qarori: <https://lex.uz/en/docs/-6136910>

2. O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining 2023-yil 14-avgustdagi «Davlat organlari va tashkilotlarining ichki audit xizmatlari faoliyatini baholash tartibi to'g'risidagi nizomni tasdiqlash haqida»gi 377-son qarori: <https://lex.uz/ru/docs/-6568661>

3. O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining 2025-yil 29-apreldagi «Davlat moliyasi sohasida xavflarni boshqarish tizimini samarali tashkil etish chora-tadbirlari to'g'risida»gi 279-son qarori: <https://lex.uz/uz/docs/-7503919>

4. O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining 2025-yil 4-apreldagi 210-son qarori. «2025–2030-yillarda davlat moliyasini boshqarish tizimini takomillashtirish strategiyasini tasdiqlash to'g'risida».

5. O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining 2025-yil 16-iyuldagi «2025–2027-yillarda respublika va mahalliy ijro etuvchi hokimiyat organlarida ichki nazorat tizimini yanada takomillashtirish konsepsiyasini tasdiqlash to'g'risida»gi 446-son qarori: <https://lex.uz/pdfs/-7632930>

6. Iqtisodiyot va moliya vazirligi. 2025-yil yakunlari bo'yicha hisobot: Davlat organlari va tashkilotlarining ichki audit xizmatlari faoliyati yuzasidan. — Toshkent, 2026. — www.imv.uz

7. Iqtisodiyot va moliya vazirligi. Vazirlik va idoralarning ichki audit xizmatlari faoliyatini baholash natijalari (2025-yil). — Toshkent, 2026. — www.imv.uz.

8. The Institute of Internal Auditors (IIA). Global Internal Audit Standards (GIAS). — 2024.

9. Public Expenditure and Financial Accountability (PEFA). PEFA Framework. — Washington: World Bank, 2019. — www.pefa.org.

10. PEMPAL. Internal Audit Community of Practice: Performance Audit Guidance and Success Stories. — World Bank, 2025. — www.pempal.org.

11. Ichki audit tadbirlarini o'tkazish qo'llanmasi (O'zbekiston Respublikasi iqtisodiyot va moliya vazirining 2025-yil 10-dekabrda 309-son buyrug'i bilan o'zgartirishlar kiritilgan tahriri).

IQTISODIYOT & TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, texnologik, ilmiy, ommabop jurnal

Ingliz tili muharriri: Feruz HAKIMOV

Musahhih: Zokir ALIBEKOV

Sahifalovchi va dizayner: Hasan MAQSUDOV

2026. № 5 (3)

© Materiallar ko'chirib bosilganda "Yashil" iqtisodiyot va taraqqiyot" jurnali manba sifatida ko'rsatilishi shart. Jurnalda bosilgan material va reklamalardagi dalillarning aniqligiga mualliflar ma'sul. Tahririyat fikri har vaqt ham mualliflar fikriga mos kelamasligi mumkin. Tahririyatga yuborilgan materiallar qaytarilmaydi.

Mazkur jurnalda maqolalar chop etish uchun quyidagi havolalarga maqola, reklama, hikoya va boshqa ijodiy materiallar yuborishingiz mumkin.
Materiallar va reklamalar pullik asosda chop etiladi.

El.Pochta: sq143235@gmail.com

Bot: @iqtisodiyot_77

Tel.: 93 718 40 07

Jurnalga istalgan payt quyidagi rekvizitlar orqali obuna bo'lishingiz mumkin. Obuna bo'lgach, @iqtisodiyot_77 telegram sahifamizga to'lov haqidagi ma'lumotni skrinshot yoki foto shaklida jo'natishingizni so'raymiz. Shu asosda har oygi jurnal yangi sonini manzilingizga jo'natamiz.

"Yashil" iqtisodiyot va taraqqiyot" jurnali 03.11.2022-yildan O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Adminstratsiyasi huzuridagi Axborot va ommaviy kommunikatsiyalar agentligi tomonidan №566955 reyestr raqami tartibi bo'yicha ro'yxatdan o'tkazilgan.

Litsenziya raqami: №046523. PNFL: 30407832680027

Manzilimiz: Toshkent shahar, Mirzo Ulug'bek tumani
Kumushkon ko'chasi, 26-uy.

Jurnal sayti: <https://yashil-iqtisodiyot-taraqqiyot.uz>